

Επισκόπηση των κεφαλαίων της ΤΤΙΡ που διέρρευσαν

Ενημερωτικό Δελτίο – 2 Μαΐου 2016

Η Greenpeace δεν έχει στην κατοχή της το πλήρες κείμενο των προτάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Η.Π.Α για την ΤΤΙΡ (Διατλαντική Συμφωνία Εμπορίου και Επενδύσεων), ωστόσο τα 13 κεφάλαια που διέρρευσαν καταδεικνύουν ότι η ανθρώπινη υγεία και η προστασία του περιβάλλοντος θα υπονομευθούν σοβαρά αν συνεχιστούν οι διαπραγματεύσεις ως έχουν. Επίσης διέρρευσε ένα 14ο έγγραφο, που ονομάζεται «Tactical State of Play (Μάρτιος 2016)», το οποίο περιέχει τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τα αποτελέσματα του 12ου γύρου διαπραγματεύσεων και δείχνει ενδιαφέρουσες διαφορές από την «επίσημη εκδοχή (Δημόσια Έκθεση) του εγγράφου.

Κανονισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα χημικά, όπως ο [REACH](#), οι οποίοι ενσωματώνουν την αρχή της προφύλαξης και περιλαμβάνουν ρυθμιστικές διαδικασίες για την κατάργηση των πιο επικίνδυνων χημικών ουσιών από την αγορά, θα αποδυναμωθούν. Συγκεκριμένα απειλούνται από τη στάση της βιομηχανίας χημικών των ΗΠΑ, η οποία υποστηρίζει μία προσέγγιση της εκτίμησης των κινδύνων (risk assessment) όπου βασικός σκοπός είναι η βελτίωση της διαχείρισης των επικίνδυνων ουσιών, χωρίς να αποσύρονται από την αγορά.

Στο κεφάλαιο για τα υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα προστασίας, οι προτάσεις της αντιπροσωπείας των Η.Π.Α αναφέρονται σε «προϊόντα της σύγχρονης γεωργικής τεχνολογίας», δείχνοντας ξεκάθαρα την πρόθεσή τους να απαλλαγούν από τους εμπορικούς φραγμούς για τα μεταλλαγμένα, δεδομένου ότι η πρόταση αναφέρεται επίσης στην Παγκόσμια Πρωτοβουλία Χαμηλού Επιπέδου Παρουσίας, η οποία ασχολείται με την επιμόλυνση γεωργικών προϊόντων από μεταλλαγμένα.

Άλλες ανησυχητικές διατάξεις θα επιτρέψουν σε εταιρίες και άλλους φορείς να έχουν άνευ προηγουμένου πρόσβαση (και δυνατότητα παρέμβασης) στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων του ρυθμιστή / νομοθέτη και στις δύο πλευρές του Ατλαντικού. Μάλιστα σε περίπτωση διαφωνίας, θα επιτρέψουν στο προσφεύγον συμβαλλόμενο μέρος να επιλέξει το forum για την επίλυση της διαφοράς (“forum shopping”), κάτι που αναμφίβολα θα βοηθήσει τον ενάγοντα να εξασφαλίσει το καλύτερο για αυτόν αποτέλεσμα.

Αν και οι εμπορικές διαπραγματεύσεις πραγματοποιούνται με απόλυτη μυστικότητα πίσω από κλειστές πόρτες προκειμένου να αποτραπούν αθέμιτες επιρροές από τρίτα μέρη, από τα κείμενα που διέρρευσαν γίνεται σαφές ότι σε πολλές περιπτώσεις οι διαπραγματευτές (ΗΠΑ και ΕΕ) δεν διστάζουν να συμβουλευτούν τη Βιομηχανία και τις Ενώσεις Εμπορίου πριν καταλήξουν στις τελικές θέσεις τους. Για παράδειγμα, στο έγγραφο “Tactical State of Play” (που περιγράφει την τρέχουσα κατάσταση των διαπραγματεύσεων) αναφέρεται ότι η αντιπροσωπεία των ΗΠΑ ειδοποιεί την αντίστοιχη της ΕΕ ότι η Αμερικανική Υπηρεσία για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (US Occupational Safety and Health Administration) έχει ζητήσει την άποψη της American Chemistry Council (ACC, μία εμπορική

ένωση), σχετικά με το κατά πόσο είναι αποδεκτό, ή όχι, από τη βιομηχανία ένα συγκεκριμένο τμήμα της συνθήκης που αφορά στα δεδομένα του κινδύνου χημικού ατυχήματος (chemical hazard data).

Σε άλλο σημείο του ίδιου τμήματος, αναφέρεται ότι η ACC πιέζει την αμερικανική Υπηρεσία Προστασίας Περιβάλλοντος (US Environmental Protection Agency) να βασίζεται μόνο στις συνόψεις των διαθέσιμων μελετών, και όχι στα πλήρη δεδομένα τους, όταν δημοσιοποιεί τους σχετικούς κανονισμούς. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η αντιπροσωπεία της ΕΕ αναφέρει ότι η θέση της σχετικά με τα οιοσπνευματώδη «βασίζεται στην κοινή θέση της αμερικανικής και ευρωπαϊκής βιομηχανίας».

Εθνική Μεταχείριση και Πρόσβαση στην Αγορά Εμπορευμάτων – Δεν υπάρχει ανάλυση

Αγροτικός τομέας – Το κεφάλαιο αυτό περιγράφει τους διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους ΗΠΑ και ΕΕ στηρίζουν τον αγροτικό τομέα. Μακριά από το ενδεχόμενο συμφωνίας, η φιλοσοφία των δύο Μερών είναι εντελώς αντίθετη και δεν φαίνεται να προκύπτει κοινό έδαφος προς επίλυση των διάφορών τους. Η ΕΕ θέλει να αναφέρεται στη συμφωνία ότι τίποτα δεν θα είναι δυνατόν να παρεμποδίσει τα Μέρη από τη λήψη αναγκαίων μέτρων για την επίτευξη θεμιτών στόχων, όπως για παράδειγμα η προστασία της δημόσιας υγείας, της ασφάλειας, του περιβάλλοντος, ακόμα και της πολιτισμικής πολυμορφίας. Αντίθετα, οι ΗΠΑ θεωρούν ότι τα μέτρα αυτά «προκαλούν στρεβλώσεις στο εμπόριο» και αγωνίζονται για χαλαρότερες προδιαγραφές προστασίας.

Διασυνοριακό Εμπόριο στον Τομέα των Υπηρεσιών – Δεν υπάρχει ανάλυση

Τηλεπικοινωνίες – Δεν υπάρχει ανάλυση

Δημόσιες Συμβάσεις - Δεν υπάρχει ανάλυση

Τελωνειακές και Εμπορικές Διευκολύνσεις – Δεν υπάρχει ανάλυση

Ρυθμιστική συνεργασία - Το κεφάλαιο σχεδιάζει να εξισώσει τις ευρωπαϊκές και αμερικανικές ρυθμίσεις, άσχετα από το επίμαχο ζήτημα. Οι διατάξεις που συζητούνται σε αυτό το κεφάλαιο ξεκαθαρίζουν ότι όπου εφαρμόζεται αυστηρό ρυθμιστικό πλαίσιο, στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή στις ΗΠΑ, αυτό θα ελέγχεται και τελικά θα αναθεωρείται. Η απόπειρα να συμφιλιωθούν διαφορετικά ρυθμιστικά πλαίσια έχει θεμελιώδεις επιπτώσεις στην εσωτερική νομοθετική διαδικασία της κάθε πλευράς. Οι διατάξεις τέλος που στοχεύουν να αυξήσουν τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στη νομοθετική διαδικασία θα ευνοήσει περισσότερο τα καλά στελεχωμένα εταιρικά λόμπυ.

Τεχνικά εμπόδια στο εμπόριο - Αν και μία συμφωνία για τα Τεχνικά Εμπόδια στο Εμπόριο ήδη ισχύει ως μέρος της συμφωνίας του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (WTO), οι διαπραγματεύσεις της ΤΤΙΡ για τα τεχνικά εμπόδια στο εμπόριο, θα επέτρεπαν στη βιομηχανία άνευ προηγουμένου πρόσβαση στις ρυθμιστικές διαδικασίες (όπως η σήμανση επικίνδυνων προϊόντων) κάθε κράτους μέλους.

Υγειονομικά και Φυτοϋγειονομικά Μέτρα - Το κεφάλαιο 'Υγειονομικά και Φυτοϋγειονομικά Μέτρα' αναφέρεται στις προσπάθειες να προστατευθεί η ασφάλεια της τροφής και η υγεία των φυτών και των ζώων. Η αμερικανική πλευρά προτείνει ένα νέο τμήμα σε αυτό το κεφάλαιο με τίτλο 'Επιστήμη και Κίνδυνος'. Κάτω από αυτό το σενάριο, οι ρυθμίσεις που προστατεύουν τους ανθρώπους, τα ζώα και το περιβάλλον, θα πρέπει να παρέχουν επιστημονικά στοιχεία που επιβεβαιώνουν τη θέση τους. Ωστόσο, για να συμβεί αυτό θα πρέπει οι άνθρωποι, τα φυτά και τα ζώα να έχουν εκτεθεί πρώτα σε

αυτά τα προϊόντα και μάλιστα σε ευρεία κλίμακα. Η Ευρωπαϊκή νομοθεσία REACH για τα χημικά, στον αντίποδα, εναποθέτει το βάρος απόδειξης στον κατασκευαστή να αποδείξει ότι το προϊόν του δεν είναι επιβλαβές, πριν του επιτραπεί να τεθεί σε εμπορική κυκλοφορία (η αρχή 'no data, no market).

Ανταγωνισμός – Δεν υπάρχει ανάλυση

Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις – Δεν υπάρχει ανάλυση

Κρατικές εταιρίες – Δεν υπάρχει ανάλυση

Επίλυση Διαφορών – Η επίλυση διαφορών ανάμεσα στα συμβαλλόμενα μέρη της ΤΤΙΡ, η οποία δεν πρέπει να συγχέεται με τη διευθέτηση διαφοράς μεταξύ επενδυτών και κρατών, συχνά προωθείται ως μία μέθοδος επιβολής των περιβαλλοντικών, εργασιακών ή κοινωνικών δεσμεύσεων των συμβαλλόμενων μερών στη ΣΕΣ (Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών – FTA), το σχετικό κεφάλαιο που διέρρευσε όμως δείχνει ότι κάτι τέτοιο θα είναι απίθανο υπό την ΤΤΙΡ. Αντί να θέτει υψηλά περιβαλλοντικά πρότυπα, στην παρούσα μορφή του ο προτεινόμενος μηχανισμός επίλυσης διαφορών υπό την ΤΤΙΡ θα αποτελούσε μία σημαντική οπισθοχώρηση όσον αφορά στην περιβαλλοντική προστασία. Όπου οι διαφορές μεταξύ κρατών περιλαμβάνουν μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος, ο μηχανισμός διευθέτησης διαφοράς δεν παρέχει καμία εγγύηση ότι θα δίνεται επαρκές βάρος στα περιβαλλοντικά ζητήματα. Οι προβλέψεις για τον διορισμό και την εμπειρογνωμοσύνη των διαιτητών, η πρόσβαση σε τεχνικές συμβουλές και ιδιαίτερα η παρέμβαση της κοινωνίας των πολιτών ή επηρεαζόμενων ομάδων, δείχνουν σοβαρές ελλείψεις και υπολείπονται των δεδηλωμένων στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των προβλέψεων του συστήματος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου ή ακόμα και της αμφιλεγόμενης συμφωνίας TPP (Trans-Pacific Partnership – Σύμφωνο Συνεργασίας των Δύο Πλευρών του Ειρηνικού).

Περιγραφή της Κατάστασης (Tactical State of Play) – Το παρόν κεφάλαιο δίνει πληροφορίες σχετικά με σημεία συμφωνίας και διαφωνίας μεταξύ των Συμβαλλόμενων Μερών. Πρόκειται για μία ανάλυση του τι πιστεύει η Ευρωπαϊκή Ένωση, σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση των διαπραγματεύσεων, αποτελεί επομένως ένα σημαντικό πλαίσιο για την ερμηνεία των κειμένων της διαπραγμάτευσης που διέρρευσαν. Σε σημεία κλειδιά, όπως τα χημικά και η γεωργία, οι διαπραγματευτές είτε υπέβαλαν τις προτάσεις της βιομηχανίας είτε είναι απρόθυμοι να συμφωνήσουν σε αλλαγές χωρίς την πρότερη διαβούλευση με τη βιομηχανία. Το επίσημο κείμενο που δημοσίευσε η Ευρωπαϊκή Ένωση [Public Report – March 2016 on The Twelfth Round of Negotiations for the Transatlantic Trade and Investment Partnership \(TTIP\)](#) έχει μία μικρή αναφορά στη συμβολή της βιομηχανίας. Το έγγραφο ωστόσο που διέρρευσε αναφέρεται επανειλημμένα στην ανάγκη για περαιτέρω διαβουλεύσεις με τη βιομηχανία ή ξεκάθαρα δηλώνει πώς λήφθηκε υπόψη η άποψη της βιομηχανίας.